

Samarbejdet om klasser og elever- ansvar, roller og kommunikation

Undervisning, elever, samarbejde og udfordringer

Kolding HF & VUC er en uddannelsesinstitution, som arbejder ud fra overbevisningen om, at trivsel og faglighed går hånd i hånd. Nøgletal viser det, og vores hverdag bekræfter det: som skole vælger man ikke imellem fokus på trivsel eller på faglighed - tværtimod styrker en øget trivsel den faglige progression og i sidste ende sandsynligheden for gode resultater og gennemført uddannelse.

Kolding HF & VUC arbejder ud fra en ambition om at gøre det muligt for alle uddannelsesparate at tage en uddannelse. Vi har i dag en større og stigende andel af elever, som er udfordrede på at indgå på helt almindelige vilkår i undervisningen.

Den udfordring har vi mødt på flere måder: gennem intern efteruddannelse af lærerne, gennem en insisterende fortælling om, at det er det, vi vil og kan, og gennem en stor udvidelse af støttetiltag og deraf følgende ansættelser af nye medarbejdere, ofte med en anderledes uddannelse og baggrund end det undervisningsrettede. Det har været utrolig berigende for skolen, men det har også skabt en stor kompleksitet ift. den samlede indsats over for den enkelte klasse eller elev. Det er den kompleksitet, vi ønsker at beskrive og rammesætte i det følgende.

De tre vigtigste forhold i samspillet mellem det faglige og det understøttende, trivselsorienterede er:

1. Uddannelse er målet - trivsel er et (afgørende) middel
 - a. Skolens formål er at fremme unge og voksnes muligheder for at tage en uddannelse. Derfor er det faglige altid målet, mens trivselsindsatser og støttetiltag er (hjælpe-)midler til at nå målet.
Selv om det faglige således er det primære, vil det for nogle elever ikke altid være det første. Hvis en elevs skolefremmedhed er stor, eller uddannelsestilliden er lav, eller det sociale er en udfordring, vil det være både være naturligt og nødvendigt først at skabe en tryk base for derefter at kunne indgå i undervisningen.
2. Hensyn til den enkelte må aldrig gå ud over eller undergrave fællesskabet
 - a. Hele ideen om at undervise på hold hviler på, at man i flok vil kunne inspirere, støtte og udfordre hinanden på andre måder, end hvis læring kun angik den enkelte elev og læreren. Betoningen af fællesskabets betydning er tydelig i skolens didaktiske profil, og rammesætningen for det gode studiemiljø findes i de fælles vedtagne klasserumsregler, procedurer for fraværsregistrering, kommende skærmpolitik m.m.
Kort sagt kan vi gøre rigtigt meget for at understøtte den enkelte elev, så længe det ikke går ud over det kollektive studie-og læringsmiljø.
3. Basen for samarbejde er ubetinget gensidig tillid og tæt kommunikation
 - a. Det er helt afgørende for et trygt og professionelt arbejdsmiljø, at vi som kolleger har ubetinget tillid til hinandens opgaveløsninger og loyalitet, både som holdning og i de handlinger, vi foretager os. Et af de bedste værktøjer til løbende at bekræfte og præcisere dette er en tæt kommunikation om elever og klasser, man er fælles om.
Og uanset hvor meget vi gør os umage, vil der selvfølgelig alligevel opstå situationer, hvor en kollega oplever, at en andens handling er uhensigtsmæssig. Fejl begås, uforudsete situationer opstår, ord og handlinger fortolkes. Også for hurtigt at kunne gribe den slags, er den gode tætte kommunikation afgørende.

Eleven

Opgave: at gennemføre sin uddannelse ved at lære, tage ansvar, være vedholdende og bidrage til klassens trivsel og studiemiljø (herunder at tage hensyn til, at der i klassen sidder mange forskellige typer elever). Hvis eleven fx i en periode sidder uden for undervisningen, er det elevens opgave og ansvar at indhente det forsømte.

Kommunikation

Tal altid i en ordentlig tone og med respekt for dem, du taler med (og om).

- Bidrag til den gode stemning og et konstruktivt studiemiljø
 - På den ene side: Vær aktiv og deltag i undervisningen
 - På den anden side: Ikke alt, hvad du tænker og føler, skal siges
- Undlad at diskutere eller problematisere undervisningen *i klasserummet*
 - Hvis noget undrer eller frustrerer dig: Tal eller skriv med læreren om det uden for timerne
- Tal med din lærer (i en pause) om personlige forhold, som har betydning for undervisningen
- Tal med din mentor om personlige forhold, som har indflydelse på din studiesituation
- Tal med en studievejleder, hvis der sker ændringer i din uddannelsessituation

Læreren

Opgave: det faglige, klasserumsledelse og relationer (både lærer-elev-relation og elev-elev-relation)

Kommunikation

Eleverne skal opleve, at alle medarbejdere trækker i samme retning, at kommunikation er professionel og at beslutninger og anvisninger hviler på skolens generelle regler og aftaler og vores fælles didaktiske profil.

- Et vigtigt element i klasserumsledelsen er at etablere og sikre respektfuld kommunikation
- Hav altid balancen mellem hensyn til den enkelte og til fællesskabet med i elevsamtaler
 - På den ene side: Vi kan tage mange hensyn til den enkelte
 - På den anden side: Vi har altid det fælles studiemiljø for øje
- Ved uhensigtsmæssig elevadfærd: Grib det tidligt, spørg ind til årsag og eventuelle aftaler
- Hav altid tillid til, at mentoren træffer de gode og nødvendige beslutninger omkring den enkelte elev.
- Hvis noget undrer eller frustrerer dig omkring en elevs adfærd
 - Tal med eventuelle tilknyttede mentorer om det
 - Tal med relevante lærerkolleger om det
 - Tal med ledelsen om det
- Hold studievejledningen orienteret om væsentlige forhold omkring den enkelte elev
-
- Inddrag uddannelsesledelsen ved alvorlig, ~~eller gentagen~~ uacceptabel elevkommunikation og/eller adfærd jf. politik for håndtering af udfordrende og uacceptabel adfærd (link til placering på w-drevet)

Klassementoren

Opgave: understøttelse af elevernes vedholdenhed og tilknytning til uddannelse, læringsledelse, understøttelse af studiemiljøet, trivsel og relationer

Kommunikation

Eleverne skal opleve, at alle medarbejdere trækker i samme retning, at kommunikation er professionel og at beslutninger og anvisninger hviler på skolens generelle regler og aftaler og vores fælles didaktiske profil.

- Klasserumsledelsen er lærerens ansvar, men understøt gerne på individuelt plan

- Medtænk og italesæt altid fællesskabet i samtaler med elever om særlige behov og aftaler
 - Understreg over for eleven, at det altid er elevens ansvar og opgave at indhente det forsømte, hvis eleven i perioder ikke er en del af undervisningen
- Bak altid læreren op i samtaler med elever, så eleven mærker, at du stoler på lærerens faglighed, didaktiske valg, relationskompetence og klasserumsledelse
- Inddrag altid læreren om individuelle elevaftaler og forhold, som er relevante for elevens læringssituation. Sammen kan I finde de løsninger, som bedst afbalancerer hensyn til eleven med optimale muligheder for at følge med i det faglige.
 - Dog kan der være akutte situationer, som kræver en mentors beslutning her og nu, og hvor mentoren så efterfølgende må orientere læreren, teamet og studievejlederen herom.
- Inddrag studievejledningen ift. beslutninger, som kan påvirke elevers uddannelsesplaner
- Inddrag uddannelsesledelsen ved alvorlig, ~~eller gentagen~~ uacceptabel elevkommunikation og/eller adfærd jf. politik for håndtering af udfordrende og uacceptabel adfærd (link til placering på w-drevet)
-

Den individuelle mentor

Opgave: understøttelse af tilknytning til uddannelse, trivsel (individuelt), læringsledelse og relationen

Kommunikation

Eleverne skal opleve, at alle medarbejdere trækker i samme retning, at kommunikation er professionel og at beslutninger og anvisninger hviler på skolens generelle regler og aftaler og vores fælles didaktiske profil.

- Undervisningen er lærerens ansvar, men mentor være en vigtig (med-)formidler ifm. elevens læreprocesser
- Ligeledes kan mentor få viden om vigtige faktorer ift. elevens læring, som læreren kan have glæde af at få kendskab til
- Medtænk og italesæt altid fællesskabet i samtaler med elever om særlige behov og aftaler
- Bak altid læreren op i samtaler med elever, så eleven mærker, at du stoler på lærerens faglighed, didaktiske valg, relationskompetence og klasserumsledelse
- Inddrag altid læreren om individuelle elevaftaler og forhold, som er relevante for elevens læringssituation. Sammen kan I finde de løsninger, som bedst afbalancerer hensyn til eleven med optimale muligheder for at følge med i det faglige.
 - Dog kan der være akutte situationer, som kræver en mentors beslutning her og nu, og hvor mentoren så efterfølgende må orientere læreren, teamet og studievejlederen herom.
- Inddrag studievejledningen ift. beslutninger, som kan påvirke elevers uddannelsesplaner
- Inddrag uddannelsesledelsen ved alvorlig, uacceptabel elevkommunikation og/eller adfærd jf. politik for håndtering af udfordrende og uacceptabel adfærd (link til placering på w-drevet)
- [link]

Studievejlederen

Opgave: hjælp til at give eleven overblik over sin samlede uddannelse, herunder beslutning om eventuelle ændringer undervejs, understøttelse af elevens trivsel og tilknytning til uddannelse, varsling ifm. manglende studieaktivitet og uacceptabel adfærd.

Kommunikation

Eleverne skal opleve, at alle medarbejdere trækker i samme retning, at kommunikation er professionel og at beslutninger og anvisninger hviler på skolens generelle regler og aftaler og vores fælles didaktiske profil.

- Studievejlederen orienterer efter aftalte procedurer teams, lærere og mentorer om relevante forhold, aftaler, varsler og ændringer i elevens uddannelsesplan
- Medtænk og italesæt altid fællesskabet i samtaler med elever om særlige behov og aftaler
- Bak altid lærerne op i samtaler med elever, så eleven mærker, at du stoler på lærerens faglighed, didaktiske valg, relationskompetence og klasserumsledelse
- Inddrag efter behov mentorer og teamkoordinatorer ift. beslutninger om elevens uddannelsesplaner
- Inddrag uddannelsesledelsen ved alvorlig, ~~eller gentagen~~ uacceptabel elevkommunikation og/eller adfærd jf. politik for håndtering af udfordrende og uacceptabel adfærd (link til placering på w-drevet)
-

Eksempler på samarbejde omkring elever

Såfremt det fremmer elevens læring og ikke forstyrrer fællesskabet, kan der laves konkrete aftaler (med mentor og lærer), fx om at en elev må:

- forlade klasselokalet, hvis han/hun har brug for det
- sidde med headset, hvis formålet er at mindske støj og øge koncentrationen
- sidde med sudoku, tegnepapir eller andet i papirform
 - Ved alle individuelle aftaler er det vigtigt at understrege over for eleven, at det er elevens ansvar og opgave at indhente det forsømte

Det, der forstyrrer fællesskabet, kan der aldrig laves dispenserende aftaler om. Fx må en elev aldrig

- sidde med sin mobil i undervisningen
- bruge sin bærbare til andre ting end det faglige

HF3 er noget særligt

I HF3-klasser kan der være helt særlige forhold, som kræver helt særlige løsninger, aftaler (og ressourcer). Det håndteres i den løbende tætte dialog mellem klassementor og lærerteam.

Af samme grund kan ikke al praksis fra HF3 overføres til resten af skolens klasser og hold.